

Švédská knižní kořist z českých zemí 1646-1648

Národní archiv Praha, 3.12.2019

Lenka Veselá

Praha

- rožmberská knihovna
- císařská knihovna
- církevní knihovny

Olomouc

- jezuitská knihovna
- kapitulní knihovna
- klášterní knihovny

Mikulov

- rodinná knihovna Dietrichsteinů
- knihovna Andree Dudithe
- knihovna Becků z Leopoldsdorfu
- knihovna J. Konráda Praetoria
- knihovny moravské šlechty

Otto Walde

Beda Dudík

Švédská knižní kořist z Čech a Moravy 1646–1648

Bibliografický a informační portál

[English](#)

[Databáze](#)

[Mapy](#)

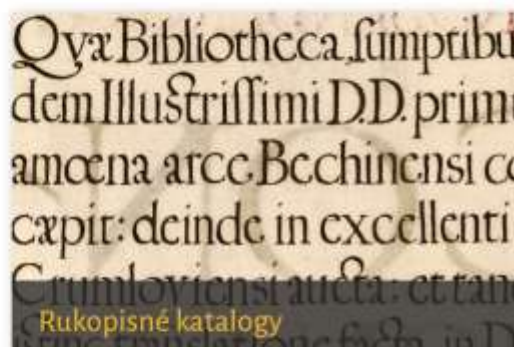
[Katalogy](#)

[Otto Walde](#)

[O portálu](#)

[Historie](#)

[Kontakty](#)

Švédská knižní kořist z Čech a Moravy 1646–1648

Bibliografický a informační portál

English

Databáze Mapy Katalogy Otto Walde O portálu Historie Kontakty Q

Švédská knižní kořist

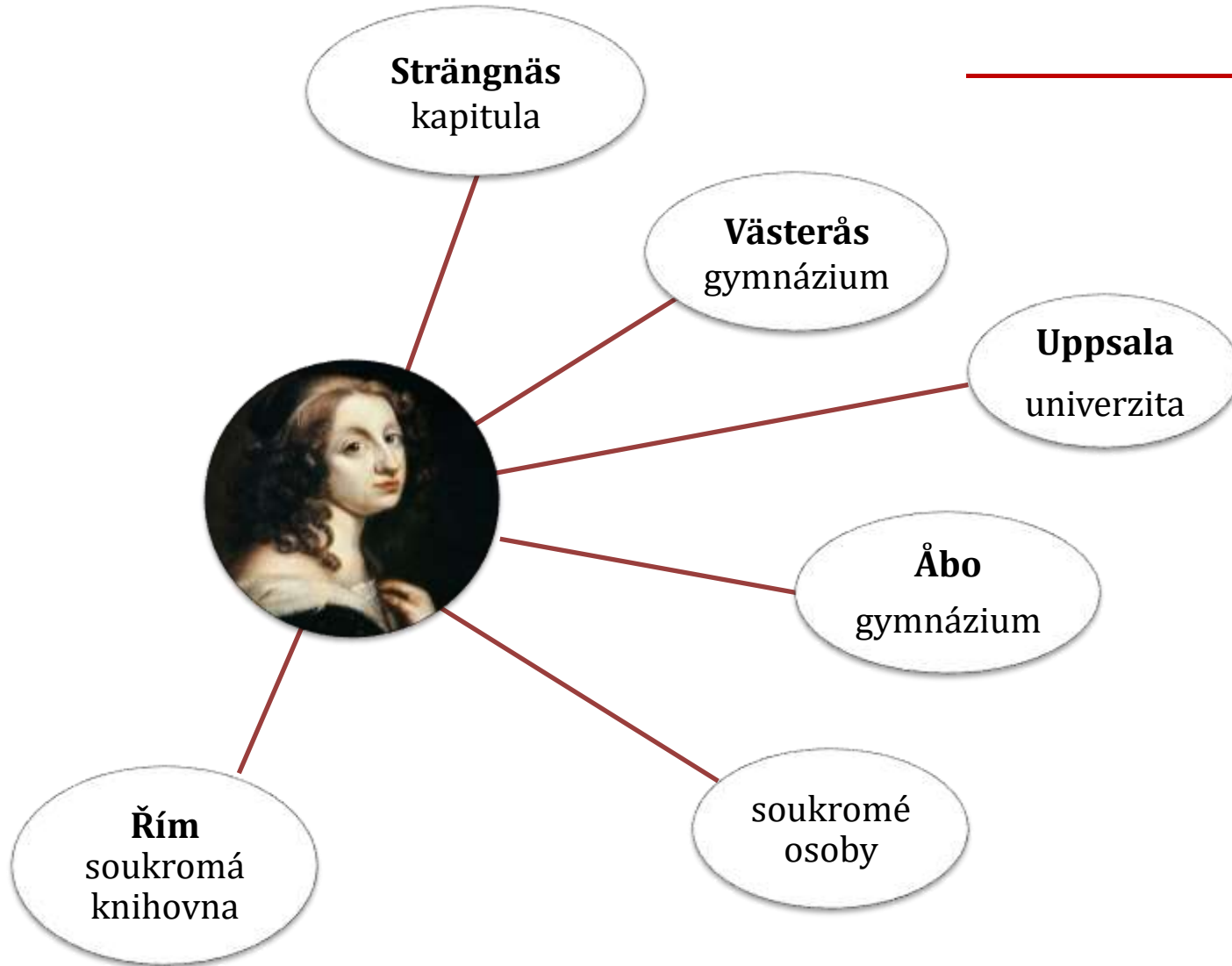
Místa současného uložení dochovaných knih

Uloženit

+ Místo uložení

- Berlin: Staatsbibliothek zu Berlin
- Brno: Moravský zemský archiv
- Doňský Kubín: Čaplovičova knižnice
- Göteborg: Universitetsbibliotek
- København: Det Kongelige Bibliotek
- Leiden: Universiteitsbibliotheek
- Umeå: Stadsbibliotek/Sritsbibliotek
- Lund: Universitetsbibliotek
- Madrid: Biblioteca Complutense
- Oslo: Nasjonalbiblioteket
- Oslo: Universitetsbiblioteket
- Praha: Strahovská knihovna Královské akademie premonstrátů
- Roma: Biblioteca Apostolica Vaticana
- Sankt Peterburg: Biblioteka Rossijskoj akademii nauk
- Skara: Gamla Biblioteket
- Skokloster: Slotts Bibliotek
- Stockholm: Kungliga biblioteket
- Strängnäs: Domkyrkans bibliotek
- Uppsala: Carolinabiblioteket
- Västerås: Stiftsbiblioteket
- Vaxjö: Stadsbibliotek
- Wien: Österreichische Nationalbibliothek

1648 - 1655

Požáry, aukce ...

Místa původního uložení mezi výsledky:

Mikulov (Břeclav, Česko) 341

Olomouc (Česko) 224

Praha (Česko) 164

Chomutov (Česko) 4

Zobrazeno 1 - 10 z 748 pro vyhledávání: "

Seřadit podle Relevance

1	Autor: Herbest, Benedykt Název: Wiary Kosciola rzymkiego wywody y greckiego niewolstwa historia dla jedności ... Nakladatelské údaje: Kraków : Piotrkowczyk, Andrzej, 1586 Číslo záznamu: RK 143	
2	Názvové záhlaví: TESTAMENT, Der Neuen Název: Das new Testament ... Nakladatelské údaje: Freiburg i. Breisgau : Graf, Stephan, 1551 Číslo záznamu: RK 4	
3	Autor: Vigo, Giovanni da, asi 1450-1525 Název: Opera in chyrurgia. Additur chyrurgia Mariani sancti Barolitani. ... Nakladatelské údaje: Lyon : Ry, Antoine du, 1525 Číslo záznamu: RK 24	
4	Názvové záhlaví: SERMONES Název: Sermones discipuli de tempore et de sanctis cum promptuario exemplorum ... Nakladatelské údaje: [Nürnberg] : Koberger, Anton, 1480 Číslo záznamu: DK 8	
5	Názvové záhlaví: CONFESSIO Název: Confessio aneb počet z víry z učení i náboženství křesťanského ... Nakladatelské údaje: [Kralice : Tiskárna Jednoty bratrské, 1607] Číslo záznamu: RK 1	
6	Autor: Gesner, Conrad, 1516-1565 Názvové záhlaví: CHIRURGIA Název: CHIRVRGIA. DE CHIRVRGIA SCRIPTORES OPTIMI QVIQVE VETERES ET RECENTIORES ... Nakladatelské údaje: Zürich : Geßner, Andreas ; Geßner, Hans Jakob, 1555 Číslo záznamu: RK 10	
7	Názvové záhlaví: BIBLIA Název: Biblia cum Concordantijs Veteris et Noui testamenti ... Nakladatelské údaje: [Basel] : Amerbach, Johann, 1491	

Upřesnit hledání

Původní knihovny

 dietrichsteinská knihovna 343 knihovna jezuitské koleje (Olomouc) 163 rožmberská knihovna 150 kapitulní knihovna (Olomouc) 25 knihovna Pražského hradu 12

více ...

Dřívější majitelé

Současné uložení

Autor

Místo vydání

Rok vydání

Od:

do:

Nastavit

Typ dokumentu

Švédská knižní kořist z Čech a Moravy 1646–1648

Všechna pole

Hledat

Pokročilé vyhledávání

[Domovská stránka](#) / [Vyhledávání](#) / [Das new Testament](#) / [Popis](#)[◀ Předchozí](#)

#2 z 157 výsledků

[Další ▶](#)

Původní knihovna:	rožmberská knihovna
Číslo záznamu:	RK 4
Názvové záhlaví:	TESTAMENT, Der Neuen
Název:	Das new Testament ...
Opis titulního listu:	Das new Testament so durch den hochgelerten H. »»
Nakladatelské údaje:	Freiburg i. Breisgau : Graf, Stephan, 1551
Rozsah:	[16], 399 [=407], [7] ff. ; 8°
Překladatel:	Emser, Hieronymus, 1478–1527
Tiskař textu:	Graf, Stephan
Typ dokumentu:	starý tisk
Literatura:	Březan, Katalog rožmberské knihovny, I, fol. 185v VD16 B 4446 Otto Walde proveniensanteckningar (rukopisná kartotéka - Universitetsbiblioteket Uppsala)
Dřívější majitelé:	z Rožmberka, Petr Vok, 1539-1611 Temler, Christian Friedrich, 1717-1790 I H V W
Místo původního uložení:	Praha (Česko)
Vazba:	Celokožená, světlá useň, zdobená slepotiskem (medailonky), 2 kovové spony, na hřbetě Březanův záznam o titulu (včetně místa a roku vydání), na oltzce rukou nezřetelná číslíčka a "Testa.")
Provenience:	Grafické exlibris Petra Voka z Rožmberka z roku 1609 (kvartový formát) - reprodukce Colijn fig. 2 Kulaté razítko BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS (předsádka) Rukopisné exlibris Johan (prázdný list před titulní stránkou) Rukopisné exlibris H 70 R [= Herr von Rosenberg 1570?] (titulní strana) Rukopisná iniciála I H V W (titulní list) Rukopisné exlibris C. F. Temler (titulní strana)
Exempláře:	Kobenhavn : Det Kongelige Bibliotek (82, 269 05757)
Katalog knihovny:	katalog KB Kodaň

Popis

MARC21

První knižní „zásilka“ z Čech doputovala do Stockholmu v roce 1647 (pravděpodobně okolo 15 tisíc knih z Olomouce a Mikulova) a další na jaře roku 1649 (cca 10 tisíc knih z Prahy). Knihy byly v letech 1650–1651 katalogizovány a opatřeny typickou značkou umístěnou na hřbetě (rukopisné písmeno značící jednotlivé obory). Přestože část knih byla v krátké době darována různým švédským institucím a soukromým osobám, jejich podstatná část zůstala součástí Královské knihovny až do roku 1697, kdy v paláci Tre Kronor vypukl požár. Ten zásadním způsobem postihl i knihovnu: zničeno bylo téměř dvacet tisíc knih, zbylo jen 6826 tisků a 283 rukopisů. Řada původních konvolutů byla navíc po požáru rozvázána a jednotlivé tisky byly opatřeny novou vazbou. Dochovány však zůstaly původní katalogy těchto knižních sbírek: rožmberské a dietrichsteinské knihovny a také tři katalogy knihovny brněnského lékaře J. J. Praetoria.

Z provenienčního hlediska lze v současném fondu Královské knihovny kompletně podchytit pouze rukopisy (Ch. Callmer) a prvotisky (W. Underf). Tisky bohemikální provenience lze zatím evidovat jen částečně, a to především na základě starších (publikovaných i nepublikovaných) údajů švédského historika Otto Waldeho a jednotlivých nálezočných zpráv českých a švédských badatelů. Teprve v posledních letech se stručné informace o původní provenienci knih ze švédské válečné kořisti objevují i v elektronickém katalogu Královské knihovny [Regina](#).

Prameny, katalogy a literatura

- Otto Walde: *Storbetstidens litterära krigsbyten proveniensanteckningar* (rukopisný katalog uložený v Univerzitní knihovně v Uppsale)
- Otto Walde: [Storbetstidens litterära krigsbyten. En kultur-historisk-bibliografisk studie](#). I-II. Uppsala–Stockholm 1916–1920.
- Christian Callmer: *Königin Christina, ihre Bibliothekare und ihre Handschriften: Beiträge zur europäischen Bibliotheksgeschichte*. Stockholm 1977.
- Beda Dudík: [Forschungen in Schweden für Mährens Geschichte](#). Brünn 1852.
- Wolfgang Underf: *Catalogue of books printed in the 15th century in Swedish collections I-II*. Wiesbaden 2012.
- Lenka Veselá: [Knihy na dvoře Rožmberků](#). Praha 2005, s. 253 – 254.

Cesty českých knih Evropou

Vizualizace putování české knižní kořisti Evropou

Mikulov ⇒ Olomouc

(1646)

V Mikulově, který švédská vojska obsadila v dubnu 1645, se hlavní knižní kořisti stala dietrichsteinská knihovna nacházející se na zámku. Tato knihovna, jejímž hlavním tvůrcem byl kardinál František z Dietrichsteina (1570–1636), tehdy obsahovala cca 9000 knih a ve své době byla – hned po rožmberské knihovně – druhou největší knižní sbírkou v českých zemích. Pravděpodobně ještě před jejím odvozem z Mikulova do Olomouce byl – za vrchního dozoru válečného rady Alexandra von Ersekeina – vytvořen oborový katalog, který se dochoval v Královské knihovně ve Stockholmu. Vlastní katalogizaci byl pověřen[...]

Olomouc ⇒ Stockholm

(1646 – 1647)

V Olomouci, obsazené švédskými vojsky od roku 1642, byly částečně

Katalogy

Digitální kopie rukopisných katalogů odvezených do Švédska

Katalog rožmberské knihovny

(1602–1608, dodatky do 1632)

National Library of Sweden, MS U 376

Katalog vznikl v letech pod vedením knihovníka Václava Hřezna na rožmberském dvoře v Třeboni. Je rozdělen do čtyř dílů a obsahuje cca 30 000 rukopisů a tisků. Je jedinečným zdrojem pro poznání podoby rožmberské knihovny v době smrti Petra Voka z Rožmberka (1612).

[Vstup do katalogu >](#)

Katalog dietrichsteinské knihovny

(1646)

National Library of Sweden, MS U 377

Katalog vznikl na příkaz švédského velitele za účelem evidence knih před jejich odvozem do Švédska. Jeho autorem je švédský knihovník Johan Basso a obsahuje seznamy o více než 8 000 knihách.

[Vstup do katalogu >](#)

Katalog knihovny Jakuba Konráda Praetoria z Perlenberga

(1636–1637)

National Library of Sweden, MS U 378

Negativní abecedně řazený katalog knihovny benediktánského kláštera Jakuba Konráda Praetoria z let 1636–1637. Do tohoto katalogu byly přiděly v následujících letech doplněny nové abecizy, zároveň však tento katalog neobsahuje některé detailní informace jako předchozí dva katalogy.

[Vstup do katalogu >](#)

Katalog knihovny Jakuba Konráda Praetoria z Perlenberga

(1636)

National Library of Sweden, MS U 374

Abecední katalog knihovny benediktánského kláštera Jakuba Konráda Praetoria z roku 1636. Katalog zůstal nedobroměřen (ještě plánován M).

[Vstup do katalogu >](#)

Katalog knihovny Jakuba Konráda Praetoria z Perlenberga

(1601–1612)

National Library of Sweden, MS U 375

Vlastnoručně psaný koncept abecedního katalogu knihovny benediktánského kláštera Jakuba Konráda Praetoria, až se předtím stala součástí knihovny Hrazdálka z Dietrichsteinu.

[Vstup do katalogu >](#)

Švédská knižní kořist z Čech a Moravy 1646–1648

Bibliografický a informační portál

Databáze

Mapy

Katalogy

Otto Walde

O portálu

Historie

Kontakty

Komentovaný překlád 11. kapitoly z knihy Otto Walde, *Storhistoriska litterära krigsbyten. En kultur-historisk-bibliografisk studie. I. Uppsala 1916, s. 227-305*

Komentář: Odvezená část ditrichštejského archivu byla později vrácena zpět do Čech – detailně Jan Řezníček, *Archiv u hlavní registratury Ditrichštejnů v Mikulově*, Sborník archivních prací 26/2, 1976, s. 290–326 a Emil Schieche, *Umfang und Schicksal der von Schweden 1645 in Nikolsburg und 1648 in Prag erbeuteten Archivalien*, *Bohemia* 8/1, 1967, s. 111–133. K válečným událostem na Moravě a dobytí Mikulova podrobně František Matějček – Ivo Barteček, *Morava za třicetileté války – Mähren während des Dreißigjährigen Krieges*. Praha 1992 a Miroslav Svoboda, *Opevnění města Mikulova*, *Jižní Morava* 49, sv. 52, 2013, s. 156–176.

Katalog ditrichštejské knihovny z roku 1646

Při zabavování mikulovské knihovny pořídil nejspíš sám Bussow inventář, sepsaný nadmíru pečlivě i vzhledně a svázaný v černé mořené kůži a se zlatou ořizkou. Na přední straně je zlatě vyraženo „*Bibliotheca Nicolsburgensis Anno 1646*“.[3] Katalog vznikl nejspíš na místě a knihy v něm jsou zaneseny podle svého umístění v regálech, každá nauka zvlášť, s vlastní signaturou. Rovněž tato knihovna měla, jak lze soudit podle dochovaných exemplářů, písmenné signatury, a byla rozdělena do dvaceti čtyř oborů „sub litera“ A, B atd. Využita tedy byla celá abeceda od A do Z. Tento systém je uveden na první stránce inventáře v podobě obsahu: „*Classium sive thecarum huius bibliothecae Nicolsburgensis*“[4], v němž je výčet různých nauk patřících pod každé písmeno.[5] Pro rekonstrukci mikulovské knihovny je tento obsah zvlášť cenný, protože souhlasí se signaturami uvedenými na hřbetech knih, které se v mnoha případech zcela nebo částečně zachovaly. Ne vždy je však možné je rozoznat, protože během nové katalogizace a přiřazování signatur, k nimž došlo v knihovně královny Kristiny za knihovníka Isaka Vossia, se ve všech případech snažili vymazat předchozí signatury a nahradit je písmeny podle nového

Obsah

✕ ZAVŘÍT

1. Obsazení Mikulova
2. Katalog ditrichštejské knihovny z roku 1646
3. Knihovna Adama z Ditrichštejna
4. Životopis Františka z Ditrichštejna
5. Katalog ditrichštejské knihovny z roku 1614
6. Akvizice Františka z Ditrichštejna
7. Knihovna Jacoba Maripetriho
8. Životopis Andrease Dudithe
9. Knihovna Andrease Dudithe
10. Knihovna Georga Seracka z Hartenfelsu
11. Knihovna Hieronyma Picinarda
12. Knihovna Andrease Dudithe (velikost a vazby)
13. Životopis Jakuba Konráda Praetorius z Perlenberka
14. Katalogy knihovny Jakuba Konráda Praetoria
15. Knihovna Jakuba Konráda Praetoria
16. Knihovna Jakuba Konráda Praetoria (konfiskace)
17. Životopis Marcuse Becka z Leopoldsdorfu
18. Životopis Hieronyma Becka z Leopoldsdorfu
19. Knihovna Marcuse Becka z Leopoldsdorfu
20. Knihovna Hieronyma Becka z Leopoldsdorfu
21. Osobní knihy Františka z Ditrichštejna
22. Knihovna cisterciáckého kláštera ve Žďáře

Cíle projektu

- podpora výzkumu starší české knižní kultury
- propojení základního a aplikovaného výzkumu
- popularizace / odborná výzkumná platforma
- knižní kořist - společné kulturní dědictví

Děkuji Vám za pozornost

vesela@knav.cz

<https://www.knizni-korist.cz/>